

Kosten van rechtsbescherming en veiligheid

Auteur(s):

Scheltinga, S.

Dit artikel wordt gecoördineerd door de sector Nationale Rekeningen van het CBS
Verschenen in:

ESB, 85e jaargang, nr. 4267, pagina 651, 25 augustus 2000

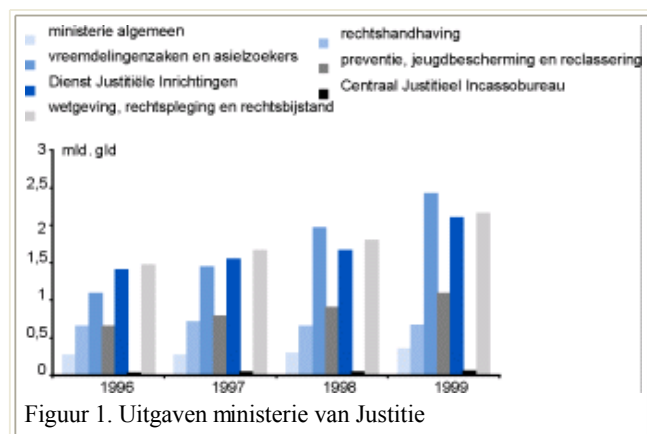
Rubriek:

Statistiek

Trefwoord(en):

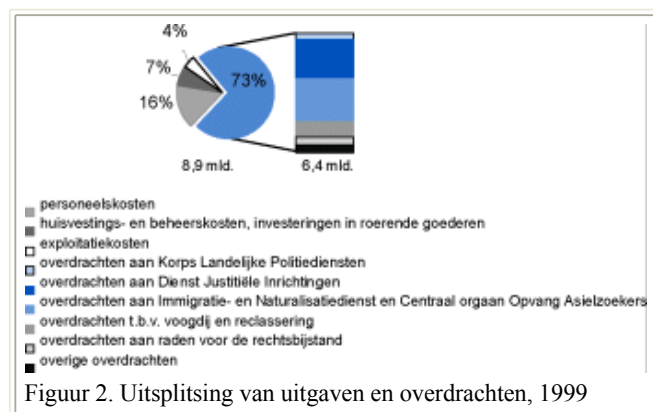
economie, samenleving

Het grootste deel van de kosten van de overheid voor rechtsbescherming en veiligheid wordt gevormd door de uitgaven van het ministerie van Justitie. Deze stegen van 1996 tot 1999 met 59 procent tot 8,9 miljard gulden (figuur 1). Daarbinnen stegen de kosten voor het aandachtsgebied 'vreemdelingenzaken en asielzoekers' met 122 procent het meest. De uitgaven voor het Centraal Justitieel Incassobureau verdubbelden bijna en die voor 'preventie, jeugdbescherming en reclassering' namen met 65 procent toe. De uitgavenstijging bij de andere aandachtsgebieden was minder dan die van het totaal. Een deel van de kostenstijging in 1999 is boekhoudkundig: huisvestingskosten die de Rijksgebouwendienst maakt ten behoeve van onderdelen van het Ministerie van Justitie worden vanaf 1999 gedeclareerd bij het departement.

Figuur 1. Uitgaven ministerie van Justitie

Een groot deel van de uitgaven zijn bijdragen, onder andere aan speciale, gedeeltelijk autonome onderdelen van het ministerie, de agentschappen. Met het ontvangen bedrag financieren zij grotendeels de kosten, gemaakt voor het uitvoeren van de hun opgelegde taak. Deze 'overdrachten' vormden in 1999 bijna drievierde van de uitgaven van het ministerie (figuur 2).

Figuur 2. Uitsplitsing van uitgaven en overdrachten, 1999

Dienst Justitiële Inrichtingen duurste agentschap

De Dienst Justitiële Inrichtingen ontving over 1999 2,1 miljard gulden, één derde van de bijdragen die het ministerie verstrekte. Naast deze bijdrage ontving dit agentschap nog circa 290 miljoen uit andere bronnen (voornamelijk verpleegvergoedingen AWBZ en arbeidsopbrengsten). Ten opzichte van 1996 is de bijdrage van het ministerie met de helft gestegen. De dienst draagt zorg voor een veilige, doelmatige en menswaardige tenuitvoerlegging van vrijheidsbenemende straffen en maatregelen. Onder de dienst vallen onder andere de penitentiaire inrichtingen, inclusief die voor vreemdelingenbewaring en strafrechtelijke opvang verslaafden, en de justitiële

jeugd- en tbs-inrichtingen. Ze subsidieert de particuliere jeugd- en tbs-inrichtingen.

Het merendeel van de 2,1 miljard gulden besteedt de dienst aan de penitentiaire inrichtingen, namelijk 1,6 miljard. Het gemiddeld aantal gedetineerden per dag ligt vanaf 1996 boven de elfduizend. In 1999 kostte een gedetineerde gemiddeld 364 gulden per dag.

Uitgaven Immigratie- en Naturalisatiedienst sterkst gestegen

Meer dan verdubbeld ten opzichte van drie jaar eerder is de bijdrage van 488 miljoen gulden aan de Immigratie- en Naturalisatiedienst. Deze dienst onderzoekt, beoordeelt en beslist welke vreemdelingen in aanmerking komen voor toelating en verblijf in Nederland en behandelt visumaanvragen en verzoeken tot naturalisatie. Ze werkt mee aan toezicht op grensbewaking, controle op legaal verblijf van vreemdelingen en uitzetten van illegalen.

De overige agentschappen zijn het Korps Landelijke Politiediensten en het Centraal Justitieel Incassobureau. Het eerste ontving in 1999 430 miljoen gulden van het ministerie en negentig miljoen uit andere bronnen. Het korps verricht rechtshandhavende taken van nationaal of internationaal belang en specialistische ondersteunende taken. Het Centraal Justitieel Incassobureau houdt zich voornamelijk bezig met de afwikkeling van geldelijke sancties, geldboetes en aanslagen voor parkeerovertradingen. 64 van de 71 miljoen gulden aan inkomsten zijn bijdragen van het ministerie. De geïncasseerde boetes en transacties worden doorgesluisd naar het ministerie. In 1999 was dit circa 650 miljoen gulden.

Bijdragen aan niet-agentschappen betreffen 1,8 miljard gulden aan het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (belast met de materiële en immateriële opvang van asielzoekers), 806 miljoen aan instellingen voor (gezins)voogdij, aan opvang voor alleenstaande minderjarige asielzoekers en aan de Stichting Reclassering Nederland, en 446 miljoen aan de Raden voor de rechtsbijstand. De vijf raden zijn belast met organisatie van en toezicht op de verlening van rechtsbijstand.